

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Neuvotteleva virkamies Penina Blankett
Erityisasiantuntija Anu Kerkkänen

Viite Valtioneuvoston U-kirjelmä U5/2020 vp
Hänvisning Maa- ja metsätalousvaliokunnan kirjallinen lausuntopyyntö 3.4.2020

Ympäristöministeriön lausunto valtioneuvoston kirjelmästä komission ehdotuksesta muuttaa Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yleisasetusta, Euroopan aluekehitysrahastoasetusta, Euroopan meri- ja kalatalousasetusta sekä solidaarisuusrahastoasetusta koronavirustilanteeseen vastaamiseksi (U 5/2020).

Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevat muutokset

Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että valtioneuvosto tukee EU-tasolla koordinoituja toimia koronaepidemian taloudellisten ja työllisyysvaikutusten rajoittamiseksi ja tuen antamiseksi talousvaikeuksiin joutuneille pk-yrityksille. Komission ehdotukset mahdollistavat EU:n talousarvion eräiden ohjelmakauden 2014 - 2020 määrärahojen nopean uudelleensuuntaamisen unionin kansalaisille tärkeisiin prioriteetteihin ilman ohjelmiin varattujen kokonaismäärärahojen korottamista.

Valtioneuvosto katsoo, että koronavirusepidemian negatiivisten työllisyys-, talous- ja terveysvaikutusten hoitoon varattavien määrärahojen kohdentamisessa tulee huomioida eri rahoituslähteiden muodostama kokonaisuus. Valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioilla tulee säilyä päätösvalta valita tilanteeseensa sopivimmat, vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat toimet kansalliset instrumentit ja niille varatut määrärahat huomioiden. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen uudelleenohjelmoinnin tulisi olla vapaaehtoisista siten, että jäsenvaltiot voisivat myös päättää toteuttaa ohjelmansa olemassa olevien suunnitelmien mukaisesti.

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston kantaan. Ympäristöministeriö korostaa, että joustot koskevat nykyistä rahoituskautta, tulevaa ohjelmakautta koskeva valmistelu on vielä kesken.

Euroopan meri- ja kalatalousrahastoon ehdotettavat muutokset

Koronatilanteella voi olla merkittävä vaikutus kalatalouden arvoketjuun (alkutuotanto, jalostus ja vähittäiskauppa). Tämän vuoksi on tärkeää, että asetukset mahdollistaisi toiminnan sopeuttamiseen liittyvien toimien rahoittamisen. Siksi EMKR-asetukseen tulisi tehdä muutoksia, jotka mahdollistavat olemassa olevan rahoituksen uudelleen suuntaamisen sekä esimerkiksi laina- ja takausinstrumenttien käyttämisen mahdollisimman nopeasti ja joustavasti tähän kriisitilanteeseen. Tällä hetkellä rahastoasetus määrittää eri painopisteille kiinteämääräisen rahoituksen, jota jäsenmaat eivät voi muuttaa ohjelmakauden aikana. Tilanne on johtanut siihen, että jäsenmaa ei voi hyödyntää EU-rahoitusta täysimääräisesti tai uudelleenkohdentaa sitä painopisteisiin, joissa on rahoitustarve. Tämän vuoksi artikkelissa 13 määritellyt rahoitusta koskevat rajoitukset tulisi poistaa.

Valtioneuvosto katsoo, että Euroopan meri- ja kalatalousrahastoasetusta tulisi komission ehdotusten lisäksi muuttaa siten, että se mahdollistaisi paremmin kalatalousalan yritysten tukemisen. Erityisesti tärkeää on, että rahaston eri painopisteille määritellyistä kiinteistä rahoitusmääristä voitaisiin joustaa, mikä mahdollistaisi kansallisesti rahoituksen kohdentamisen tarvittaviin toimenpiteisiin.

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Ympäristöministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Direktiivin yleinen tavoite EU-oikeuden täytäntöönpanon tehostamisesta on kannatettava. Erityisesti sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta on tärkeää huolehtia siitä, että EU-oikeutta noudatetaan tasapuolisesti kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Valtioneuvoston kantaan voidaan tältä osin yhtyä. Ympäristöministeriö tukee valtioneuvoston kantaa Euroopan meri- ja kalatalousrahastoasetuksen muuttamisesta.